

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Sanctionum etiam pontificiarum iurisq[ue] canonici testimonio ostendit,
q[od] sacramentum eucharistiæ in miss[a]e celebratione oblatum, sit
uerum & singulare sacrificium. XII

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

calicē domini dñica traditione miscemus: Hęc Cyprian⁹. Ecce in singulis locis modo citatis, uocatur ab exitio illo authore sacramētum corporis & sanguinis domini, sacrificium. nec non in cōplu- sculis alijs sequentibus locis eiusdē epistolæ: que tota est succulen- ta, salutarisq; doctrinæ refertissima. ¶ Prolixum certe foret & ni- mis opus: sanctorū patrum Hieronymi, Gregorij, Chrysostomi, Bernardi & ceterorū testimonia idē cōprobantia: hic in medium afferre, quæ studio lectori, sacra eorū opa sedulo exercitio euo- luenti: protinus obuia erūt, atq; ad manū occurrēt. Ab illis igit ci- tandis super sedentes: alia adhuc uia rem propositā fulciamus.

¶ Sanctionū etiā pōtificiarū iurisq; canonici testimonio ostē- di: qd sacramētū eucharistiæ in missæ celebratiōe ob- latū, sit uez & singulare sacrificium. **Cap. XII.**

Ræterea ut solidius accipiat robur & firmi⁹, idipm de quo disserimus negocium: iuris etiā pontificij autoritate, in præsentia corroborandum est, dige- stis in ordinē illius testimonijs. ¶ Sit igitur hæc de- cima quarta ratio. In epistolis decretalib⁹, titulo de

XIII.

Innocenti- us tertius.

summa trinitate & fide catholica, cap. firmiter credimus, ita dicit Innocentius tertius in concilio generali, Vna uero est fidelium uni- uersalis ecclesia, extra quam nullus omnino saluatur; in qua idē ipse sacerdos est sacrificiū, Iesus Christus. Cuius corpus & san- guis in sacramēto altaris, sub speciebus panis & uini ueraciter con- tinent: transubstantiatis pane in corpus & uino in sanguinē pote- state diuina. Vt ad perficiendū unitatis sacramētū, accipiamus ipsi de suo: quod accepit ipse de nostro. Hęc ibi. Sed quo nam pa- cto Christus ipse, summ⁹ sacerdos secundū ordinē Melchisedech,

Psal. 109.

nunc est sacrificium: nisi quoniam ipse deo offertur in sacro san- cto missæ officio, panis & uini ad opertus integumento? Nempe non est ipse nunc sacrificiū, quoniā seipsum in cruce obtulerit pro nobis (quāuis in hora amarissimæ suæ passionis fuerit secundū eā rationē & sacerdos & sacrificiū: at semel tantū oblatū, & nunq; eo modo iteratū) sed quoniā sacratissimū eius corpus et sanguis offe- runt sub mysticis signis in sancto altari. Est igitur huiusmodi obla- tio: uere sacrificiū, ¶ Decima quinta: In libro etiā decretorū, distin- ctione nonagesimatertia, cap. peruenit, hæc cōcilij Niceni assert

XV.

sententia

sententia atq; sanctio. Peruenit ad sanctū conciliū: q̄ in locis quibūdā & ciuitatibus, presbyteris sacramēta diaconi porrigāt. Hoc neq; regula neq; cōsuetudo tradidit, ut ij qui offerēdi sacrificij non habent potestate: ijs qui offerūt, corpus Christi porrigāt. Sed & illud innotuit: q̄ quidā diacones etiā ante episcopos sacramenta sumunt. Hæc ergo omnia amputent & excidant, & in sua diaconi mensura permaneāt: sciētes q̄ quia episcopoz ministri sunt, inferiores presbyteris habent. Per ordinē ergo, post presbyteros sacramēta cōmunionis accipiāt: aut episcopo aut presbytero porrigēte eis. Sed ne sedere in medio presbyteroz, diacono liceat: quia si fiat hoc p̄ter regulā probat̄ existere. Si quis aut̄ post has definitiōes obedire noluerit: à ministerio cessare debet. Hęc ibi. Et eadē ferme sententia, sed alijs v̄bis lōge cōtractiorib⁹: exprimit̄ i decimi libri ecclesiasticæ historiæ cap. vi. ubi inter uiginti canones magni cōcilij Niceni ibidē explicatos: hic reponit̄ ordine dectmusquart⁹. Atque in p̄dicto Nicenē synodi decreto, hic iā citato: diaconi dicunt̄ offerēdi sacrificij nō habere potestate, qm̄ factos sanctā eucharistiam in missæ officio cōsecrādi nō sunt facultatē sortiti: q̄ sacerdotali munere non fungant̄. Presbyteri uero, in eodē modo adducto canone dicunt̄ offerre sacrificiū: qm̄ in sacro missæ mysterio cōsecrāt sanctā eucharistiā, deoq; offerūt. Authoritate igit̄ celeberrimi illi⁹ cōcilij manifeste liquet, dignissimū corporis & sanguinis dñici sacramētū in missa cōsecratū ac oblatū: esse uetū sacrificiū. ¶ Decima-
 XVI.
 sexta. In eodē q̄q; decreto, libro: de cōsecratiōe, dist. secūda cap. in Christo. Adducit̄ ex Ambrosio in expositiōe ep̄læ ad Hebræos hæc sentētia. Semel oblata est hostia: ad salutē sempiternā potēs. quid ergo nos nōne per singulos dies offerimus: sed ad recordationē mortis eius, & una est hostia nō multæ. Quomō est una: nō multæ: quia semel oblatus est Chr̄s. Hoc aut̄ sacrificiū: exemplū est illius, id ipsum, semp̄ id ipsum: proinde hoc idē est sacrificiū. Alioquin diceretur, quoniā in multis locis offerit̄: multi sunt Christi, nequaq;: sed unus ubiq; Christus. & hic plenus existens: & illic plenus. Sicut em̄ quod ubiq; offertur, unū est corpus & non multa corpora: ita & unū sacrificiū. Pontifex aut̄ ille est: qui hostiā obtulit nos mundantē. Itē ipsam offerimus etiā nūc: quæ tūc oblata ē, cōsumi nō potest. Quod nos facimus: in cōmorationē fit eius: quod

Niceni concilij decretum.

Lucæ. 22

quod factū est. Hoc enim facite (ait) in meā cōmēorationē. Hæc
 ibi. Quibus uerbis facer antistes Ambrosius, non modo sacramē-
 tū altaris quod in missa offertur, hostiam esse testatur & sacrificiū:
 sed & eandē hostiā & idē sacrificiū, quod in ara crucis pro mundi
 salute semel oblatū est. Quod utiq; uerissimū est, quandoquidem
 idē secūdū substantiā Christi corpus hic offertur: & illic oblatum
 est. licet alter; sit secūdū q̄litates: & alio mō hic offerat, & illic fu-
 erit oblatū. Illic enī mortale fuit atq; passibile: hic uero gloriosum,
 immortale & impassibile. Illicitidē in forma corporis propria & uisi-
 bili oblatū est: hic uero tegmine panis ineffabiliter ad opertū. Idem
 quoq; secūdū substantiā sanguis p̄ciosus, illic in cruce oblatum est
 & effusus: & hic in altari offertur, licet diuerso modo. Deniq; idē
 dñs noster Iesus Christus deus & homo. tot⁹ in cruce oblatum est:
 & totus secūdū substantiā etiā hic offertur, aliter tamē hic im-
 molatur, quā fuerit ibi immolatus: & aliter est secūdū qualitates
 & accidentarias proprietates. Quippe hic, immortalis & incorru-
 ptibilis est: illic uero adhuc mortalis fuit, & corruptioni dissolutio-
 nīq; animæ à corpore obnoxius. Porro hæc sancti Ambrosii sentē-
 tiā, quod eandē nūc in altari offerim⁹ hostiam, quæ tūc oblata est
 in cruce: sancta quoq; approbat ecclesia catholica, hæc in oratione,
 secreta missæ de sancta cruce, deprecationē deo effundens. Hæc
 oblatio dñe ab omnibus nos mundet offensis: quæ in ara crucis eti-
 am totius mundi tulit delicta. Quid hæc prece religiosius? Quid i-
 tem his uerbis significanti⁹ dici potest aut expressius; q̄ plane asse-
 uerāt, eam oblationē & hostiā q̄ immolat in altari: etiā in cruce to-
 tius mundi p̄ctā sustulisse. & proinde eandē re ipsa esse hostiā: hæc
 & illā. ¶ Decima septima ratio. In eodem libro decretorū: de cōse-
 cratione, distinctione secunda, cap. panis est, affertur & hæc san-
 cti Ambrosii sentētia: ex libro eius de sacramentis. Quomodo au-
 tē potest quod panis est: esse corpus Christi? cōsecratio aut quib⁹
 uerbis & quibus sermonib⁹ est: dñi Iesu. Nam per reliqua omnia
 quæ in superioribus à sacerdote dicunt: laus deo defertur, oratiōe
 petitur pro populo: pro regibus, pro cæteris. Vbi aut sacrificiū cō-
 ficitur: iā nō suis sermonibus sacerdos, sed utitur sermonibus Chri-
 sti. Ergo sermone Christi: hoc sacramentum conficitur. Hæc ibi.
 Ecce & hic Ambrosius sacramentum eucharistiæ quod in altari
 consecrat

XVII.

Ambrosi⁹.

consecratur, uocat sacrificiū: & ita appellandū esse, manifeste testi-
ficatur. ¶ **Decimo octaua.** In eodem etiā decretoꝝ uolumine: de cō-
secratione, distinctione prima, cap. sicut nō aliq. citatur **Felix papa:**
ita scribēs omnibus orthodoxis. Sicut nō aliq. q̄ sacrati deo sacerdo-
tes debēt missas celebrare, nec sacrificia nisi super altare offerre: sic
nō in alijs q̄ in dño consecratis locis, id est in tabernaculis, diuinis
p̄cibus à pontificibus delibutis, missas cantare aut sacrificia offer-
re licet: nisi summa coegerit necessitas. **Hęc ibi.** Quę aut sacrificia
super altare offeruntur à sacerdotibus: nisi sacrosanctum **Christi**
corpus & p̄ciosus eius sanguis in missarū celebratione, sub uenerā
dis panis & uini signis: Ea igitur oblatio: rectissime dicit sacrificiū.
¶ **Decimanona.** Eodē quoq; in libro: de cōsecratione, distinctione
secunda, cap. in sacramentorū. **Alexander papa** hunc in modum
scribit omnibus orthodoxis. In sacramentorum oblationibus quę
inter missarū solēniā dño offerunt: panis & uinū aqua permixtū,
in sacrificium offerantur. Et paulo post eodem loco, cap. in sacra-
mento. ex concilio **Carthaginensi** quarto: depromitur hęc san-
ctio. In sacramento corporis & sanguinis dñi nihil amplius offera-
tur: q̄ quod ipse dominus tradidit, hoc est panis & uinū aqua mi-
xtum, nec amplius in sacrificijs offeratur: q̄ de uuis & frumentis.
Hęc ibi. Ex quibus planum est, sacramētū corporis & sanguinis
dñici quod in missæ celebratione cōsecratur & offertur: uerū esse
sacrificium, & tali nomēclatura denominari debere. ¶ **Vicesima**
& ultima ratio. Demū in eodē sanctionum canonicarū codice, de
cōsecratione, distinctione secūda, cap. nihil, **Alexāder papa,** prim^o
huius nominis: ita inquit. Nihil in sacrificijs maius esse potest: quā
corp^o & sanguis **Christi.** nec ulla oblatio, hac potior est: sed omnes
hęc præcellit. Quę pura consciētia dño offerenda est. & pura mē-
te sumenda, atq; ab omnibus uenerāda, & sicut potior est cæteris:
ita potius excoli & uenerari debet. **Hęc ibi.** Sed quid sanctus ille
pontifex corpus & sanguinem **Christi** reponit & numerat inter
sacrificia: si illius in missa oblatio non est dicenda nec habēda sacri-
ficiū? Nonne eo ipso q; hoc altaris sacramētū in numero sacri-
ficiorū per uerba modo citata collocat: clare insinuat, id uenerabi-
le missæ mysteriū esse sacrificiū? **De p̄cellentia autē & perfectio-
ne** huiusce sacrificij altaris supra ueteris legis hostias, quam recte
z astruit

XVIII.

Felix papa

XIX.

Alexander
papa

XX.

Idem.

LIBER SECVNDVS

astruit supra dicta sententia: nō nihil à nobis annotatū est superioribus annis, in opusculo de uita & moribus sacerdotū. Cæterū quid multis moror lectorē? Si locos omnes & capita in p̄dicto uolumine decretorū, de consecratione, distinctione prima & secūda, ordine certo digesta p̄currere, cuiq̄ cordi fuerit: inueniet nō semel aut bis, sed amplius q̄ quinquagies, sanctissimū eucharistiæ sacramentū in missæ celebratione sub panis & uini forma cōsecratū: dici sacrificiū, eoq̄ p̄dicari nomine à sacrosanctis cōcilijs & orthodoxis patribus, ut amplius ea de re hæsitādi: nullus cuipiā (modo nō proteruiat) relinquat locus. neq̄ cuiusq̄ mētem debeat post hac occupare impia Lutheri assertio, negātis id sublime mysterium dñici sacramenti esse sacrificiū. Qua quidē improba positioe totā labefactat euāgelicā legē: destituēs eā sacrificij sui dignitate & grā. Ip̄metiā Christi sacerdotiū destruit ac euertit Lutherus: nullū illi relinquēs p̄priū atq̄ singulare sacrificiū. Quinimmo & totā pro uirib⁹ demolitur ecclesiam catholicā: cuius firmamentū, robur & petra est hoc salutare sacrificiū, quod quotidie in missæ officio frequētur. Quo cōuulso: quid reliquū est nobis, cui uelut anchoræ & basissolidæ innitatur? ¶ Verū obiectabit hic quispiā fortasse, me hoc in loco nequicq̄ in Lutheri cōfutationē citasse iuris pontificij sanctiones & epistolarū decretaliū sententias: q̄ omnes eas ip̄e flocci faciat, aspernetur & exhibilet, appellans statuta p̄schorū patrū frigida decreta: contendēsq̄ illis nihil authoritatis inesse, nec fidē habendā. Cui paucis satisfaciā: id nequaq̄ me latere, Lutherū (quæ sua est arrogātia & insolens impudētia) probatissimas illas pontificiorum canonum cōstitutiones contempui habere & paruipendere. Didicit enim illud à suo magistro Viclefo: qui inter pestiferos articulos suos in sacrosancta synodo Cōstantiensī optimo iure dānatos, & hūc euomuit ordine tricesimū octauū. Decretales epistole sunt apocryphæ, & seducūt à fide Christi: & clerici sunt stulti, qui student eas. Cæterū quid iustius est & æquitati magis cōsonū: q̄ eū, q̄ doctores omnes ecclesiasticos, omnia sacra cōcilia, sanctiones etiā omnes iuris canonici arrogātissime cōtemnit: ab omnibus etiā syncræ fidei cultorib⁹ cōtēni, explodi & expui? Cōtēnat quidē Luther⁹ iura omnia p̄tificialia: sublannet orthodoxorū patrum decreta, & nihili faciat. Sed eo fastidioso cōtemptu sibi iustū parat

Viclefus

parat iudiciū, quo feriat & damnetur: scilicet ut ab omnibus literarū studio adductis ipse etiā cōtemnatur, & inglorius abijciatur. Neq; enim lex iustior ulla est: q̄ quæ quis fecerit, hæc eadē patiat & ipse.

¶ **R**ationū Lutheranarū sacramentū altaris nō esse sacrificiū contententiū: dissolutio. **Cap. XIII.**

T uero presens locus nūc etiā exigit: ut ratiōes Lutheri & affectatorū eius, cōtendētes dñicū corpus & sanguinē in altari cōsecratū non esse sacrificiū, p̄ nostra facultate diluamus. quo apertius cōstet, reiectis aduersariorū cauillis, sincera rei, p̄positæ ueritas. ¶ **E**t primo quidē obijciūt illud beati Pauli uerbū quod apud Hebræos scribitur. Hic autē (Christus scilicet) unā pro peccatis offerens hostiā: in sempiternū sedet in dextra dei. Et rursum ibidem de eodem. Vna enim oblatione: cōsummauit in sempiternū sanctificatos. Iterū in eodē loco. Voluntarie enim peccantibus nobis post acceptā notitiā ueritatis: iam non relinquit̄ p̄ peccatis hostia. Ecce Paulus (inquiūt) unā hic ponit hostiā, unāq; oblationē: et peccantibus post agnitam ueritatē, dicit nō relinq̄ hostiā. Nō est igit̄ dñicū corpus in missa cōsecratū cum calice sancto: nūcupandū sacrificiū. Alioqui non unica esset hostia & semel oblata: sed plures & frequēt̄ oblatae, peccantibusq; nobis relinquereſ pro peccatis hostia: contra beati Pauli sentētiā. ¶ **V**erū ip̄is reddēda est responsio, deiferū Paulū ibidē uerba facere de una hostia: in ara crucis p̄ pctis nostris oblata in die passionis dñicæ. q̄ quidē oblatio neque postea iterata est, neq; iterabitur unq̄, secundū illā ratiōē & modū: q; ad immortalitatis gloriā intra triduū Christus post crucis perpassionē uere surrexit. Nō autem eundem apostolū illic loqui de immolatione eiusdē hostiæ sub forma panis & uini: instituta in commemorationē primæ oblationis. quod ea & frequenter fiat ex Christi constitutione (qui dixit. Hoc facite in meā cōmemorationē. & Hæc quotienscūq; feceritis: in mei memoriā facietis) & pro pctis nostris expiandis quotidie deo exhibeatur. Quocirca Lutherus & eius astipulatores, hos tres scripturæ locos, applicātes ad ostendendū oblationem sacramēti altaris in sacro missæ ministerio, non esse sacrificiū, de qua tamē sacer Paulus inibi nō loquitur:

z z pseudo

I. Hebræ. 10

II.

Lucæ. 22
1. Corin. 11.